
STARFSÁÆTLUN 2022 -2023

Leikskólinn Tröllaborg

Leikum saman og lærum

Efnisyfirlit

1	Inngangur	5
2	Hagnýtar upplýsingar.....	6
2.1	Opnunartími Tröllaborgar.....	6
2.	Skólahúsnaði	7
2.2	Tröllaborg Hofsósi	7
2.3	Tröllaborg Hólum	7
2.4	Viðhald 2022-2023	8
3	Fæðismál Tröllaborgar	10
4	Starfsrammi Tröllaborgar	10
4.1	Aðlögun.....	12
5	Starfsmannahald	13
5.1	Skipurit	14
5.2	Starfspróunarsamtöl	15
5.3	Símenntunaráætlun	15
6	Áhersluatriði Tröllaborgar	17
6.1	Leikur	17
6.2	Heilsueflandi leikskóli	18
6.3	Umhverfismennt.....	18
6.4	Lestur – Lestur er börnum bestur	18
6.5	Tákn með tali	19
6.6	Stærðfræði	20
6.7	Félagsleg færni – lífsleikni.....	20
6.8	SMT – skólafærni.....	21

6.9	Skapandi starf.....	22
7	Skólastarfið 2022-2023.....	23
7.1	Ársáætlun Brúsabæjar 2022-2023	25
7.2	Ársáætlun Barnaborgar 2022-2023	26
7.3	Skólanámskrá	27
7.3.1	Endurskoðun skólanámskrár.....	27
7.4	Þroski og framfarir.....	27
7.4.1	TRAS.....	28
7.4.2	Mio.....	28
7.4.3	Matslisti Gerd Strand	28
7.4.4	Íslenski máhljóðamælirinn.....	29
7.4.5	Hljóm-2	29
7.4.6	Íslenski þroskalistinn	29
7.4.7	Smábarnalistinn.....	29
7.4.8	AAL – listi	29
7.5	Útikennsla/útinám	30
7.6	SMT	30
7.6.1	SMT kennsluáætlun í Brúsabæ 2022-2023	30
7.6.2	SMT kennsluáætlun í Barnaborg 2022-2023	32
7.7	Læsi.....	32
7.8	Lubbastund.....	33
7.9	Stærðfræði	34
7.10	Vinátta	34
7.10.1	Vinátta - kennsluáætlun Barnaborgar 2022-2023	35
7.10.2	Vinátta – Kennsluáætlun Brúsabæjar 2022-2023	37

7.11	Skapandi starf	38
7.12	Leikur	39
7.13	Samstarf milli deilda leikskólans.....	39
8	Samstarf leik- og grunnskóla	40
8.1	Fimm ára börnin og grunnskólinn	40
8.2	Samráðsfundir við skólaskipti	40
8.3	Sameiginlegir viðburðir:	41
9	Fjölskylduþjónusta	42
10	Foreldrasamstarf	43
10.1	Foreldraráð	43
10.2	Foreldrafundir	44
10.3	Foreldrasamtöl.....	44
10.4	Foreldrafélög	44
10.5	Mat foreldra	45
11	Sérstök verkefni.....	46
11.1	Heilsueflandi leikskóli.....	46
11.2	Vinátta	46
12	Innra mat – Hversu góður er leikskólinn okkar.....	47
12.1	Kannanir – Skólapúlsinn.....	48
13	Ýmsar áætlanir	50
14	Fylgiskjöl	51
15	Umsögn foreldraráðs:	52

1 Inngangur

Samkvæmt *Lögum um leikskóla* nr. 90/2008 vinna leikskólar eftir *Aðalnámskrá leikskóla*. Leikskólar gera starfsáætlun þar sem gerð er grein fyrir starfseminni svo sem skóladagatali og öðru því sem varðar starfsemi leikskólans. Í áætluninni er gerð grein fyrir skólahúsnæði, leikskólalóð, umhverfi leikskólans, barnafjölda, starfsmannahaldi og ýmsum verkfærum og matslistum sem notaðir eru. Gerð er áætlun um hvernig við ætlum að vinna með börnunum, samstarfi við grunnskóla og foreldra. Þessi áætlun er því heildstætt yfirlit yfir starfið og það sem því tengist og hefur áhrif á það hvernig unnið er.

Í lok skólaársins förum við yfir og metum starfsáætlunina og það mat fylgir sjálfsmatsskýrslu leikskólans sem kemur út á hverju hausti.

Þrjú fylgiskjöl fylgja starfsáætluninni; umsögn foreldraráðs, skóladagatal og upplýsingabæklingur um leikskólann sem afhentur er foreldrum þegar barn byrjar í leikskólanum.

2 Hagnýtar upplýsingar

Heimilisföng og símanúmer

- Tröllaborg Hólum, 551 Sauðárkrókur
Sími: 453-5760
- Tröllaborg Hofsósi, Skólagötu 4, 565 Hofsós
Sími: 453-7333

Leikskólastjóri:

- Jóhanna Sveinbjörg Traustadóttir
Sími: 696-3869
Netfang: [trollaborg\(hjá\)skagafjordur.is](mailto:trollaborg(hjá)skagafjordur.is)

Staðgengill leikskólastjóra

- Eyrún Berta Guðmundsdóttir
Netfang: [eyrunberta\(hjá\)skagafjordur.is](mailto:eyrunberta(hjá)skagafjordur.is)

Deildarstjórar:

- Ásrún Leósdóttir, Barnaborg Hofsósi
Netfang: [asrunleos\(hjá\)skagafjordur.is](mailto:asrunleos(hjá)skagafjordur.is)
- Christine Hellwig, Brúsabæ Hólum
Netfang: [christineh\(hjá\)skagafjordur.is](mailto:christineh(hjá)skagafjordur.is)

Viðtalstímar: Viðtalstímar leikskólastjóra og deildarstjóra eru eftir samkomulagi.

Heimasíða Tröllaborgar: <http://trollaborg.skagafjordur.is>

2.1 Opnunartími Tröllaborgar

Leikskólinn Tröllaborg er tveggja deilda leikskóli starfræktur í tveimur byggðalögum. Opnunartíminn er mismunandi eftir deildum og ræðst það af notkunarpörf.

Á Hofsósi er opnunartíminn:

- frá kl. 08:00 til kl. 16:00.

Á Hólum er opnunartíminn:

- frá kl. 07:45 til kl. 16:15.

2. Skólahúsnæði

Haustið 2003 var ákveðið að sameina leikskólana austan Vatna og ráða einn leikskólastjóra. Leikskólinn fékk nafnið Tröllaborg. Hvor deild hefur þó haldið sínum sérkennum og nafni.

2.2 Tröllaborg Hofsósi

Tröllaborg á Hofsósi, áður Leikskólinn Barnaborg, var stofnaður árið 1981 af foreldrum leikskólabarna. Hofsóshreppur útvegaði húsnæði en foreldrar sáu um reksturinn fyrstu tvö árin. Þá tók Hofsóshreppur við rekstrinum þar til að Sveitarfélagið Skagafjörður tók við eftir sameiningu hreppanna árið 1999. Árið 1982 var húsnæðið við Suðurbraut 7 á Hofsósi tekið á leigu. Ári seinna keypti Hofsóshreppur húseignina og var leikskólinn þar út apríl 2017. Þegar leikskólinn opnaði eftir sumarfrí haustið 2016 var megn myglulykt í húsinu og kom þá í ljós að verulegur myglusveppur var í þaki hússins. Hafist var handa við að finna leikskólanum annað húsnæði og 1. maí 2017 flutti leikskólinn í Túngötu 10 og kaupir sveitarfélagið það ári síðar. Þann 22. desember 2021 flutti leikskólinn inn í nýja 20 barna byggingu við Skólagötu 4. og tengt grunnskólanum.

2.3 Tröllaborg Hólum

Tröllaborg á Hólum, áður Leikskólinn Brúsabær, hóf starfsemi sína haustið 1985. Leikskólinn var rekinn af foreldrum fyrstu árin en þá tók Hólahreppur við rekstrinum og kom Viðvíkurhreppur þar inn að hluta. Börnum á svæðinu fjölgaði ört og árið 1998 var ákveðið að Hóla- og Viðvíkurhreppur myndu standa saman að nýrri leikskólabyggingu. Ákveðið var að byggja við grunnskóla staðarins og samnýta mötuneyti og efla samvinnu við grunnskólann. Í janúar 1999 flutti leikskólinn í nýja húsnæðið sem er 112 m². Breytingar voru gerðar á grunnskólahúsnæðinu árið 2008 og rýmkað um fyrir leikskólanum. Þar er nú skrifstofa leikskólastjóra, fundarherbergi, undirbúningsaðstaða fyrir starfsmenn og hvíld yfir börnin. Mötuneytið er samnýtt með grunnskólanum.

2.4 Viðhald 2022-2023

Í töflunni er að finna viðhaldslista fyrir leikskólahúsnæðið á **Hólum í Hjaltadal** ásamt mati á hversu áriðandi er að leysa hvert atriði á listanum.

Viðhaldslisti	Ástæða	Mikilvægi
Laga gólflista inn í leikskólann vegna aðgengi fyrir alla	Of hár gólflisti, ekki fært fyrir hjólastól, göngugrind o.þ.h.	1-AFAR áriðandi
Mála gluggakarma að utan (aðallega vesturhliðin)	Gluggakarmar orðnir lélegir	4-Getur beðið
Vantar merkingu þar sem hvatt er til að hafa bifreiðar ekki í gangi	Útblástur mengar – hugum að umhverfinu ☺	4-Getur beðið
Skipta út útidyrhurð í anddyri leikskólans	Orðin mjög þreytt, undin, MJÖG erfitt að loka og óþétt	1-AFAR áriðandi Er í ath.
Setja stakar hljóðvistarplötur inn á deild á Hólum, hljóðvist mjög léleg!	Mikill hávaði myndast í þessu aðalrými deildarinnar, þar er afar hátt til lofts	1-AFAR áriðandi
Útidyrhurð á starfsmannainngangi er orðin léleg, skipta henni út	Hurð orðin mjög léleg, undin og rakaskemmdir greinilegar, í vatnsveðrum þenst hún út	1-AFAR áriðandi
Gluggar á vesturhlið leikskólahlutans þarf að skipta út (hliðin sem snýr að bílastæðum)	Gluggakarmar fúnir, lekur inn um þá í miklum vatnsveðrum, erfitt að opna og loka opnanlegu fögin	2-Mikilvægt
Setja klemmuvarnir á innihurðir inn á deild og í matsal	Klemmuvarnir í hurðafansa sbr. í nýja leikskólanum á Hofsósi	2-Mikilvægt
þarf að laga undir sullavask inn á deild	Vaskurinn bungar upp í miðjunni þar sem niðurfallið er, alltaf vatn í hornunum m.t.t. þrifa	4-Getur beðið
MERKING út á vegi sem bendir á að þarna er leikskóli og grunnskóli. Skólahúsnæði líka ómerkt	Algjörlega ómerkt skólahúsnæði frá veginum – öryggisatriði f. sjúkrabíla	2-Mikilvægt
Reykskynjara vantar inn í mötuneytið	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-AFAR áriðandi
Laga staðsetningu á reykskynjara inn á „gamla myndmenntarherbergi“ inn af deild leikskólans	Reykskynjari er á vegg, á að vera festur upp í loft (sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-AFAR áriðandi
Felliþróskuld vantar á eldvarnarhurð milli leikskóla og mötuneytis	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-Afar áriðandi
Festa á vegg eldvarnarteppi í kennslumötuneyti	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-Afar áriðandi
Leiðarlýsing inn í eldhúsi þarf að færa	Leiðarlýsing sést ekki, er á röngum stað (sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-Afar áriðandi
Fjölga slökkvitækjum, vantar inn í kennslueldhúsrýmið	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-Afar áriðandi
Yfirfara öll slökkvitæki í húsnæði leik- og grunnskólans á Hólum	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 16.09.2022)	1-Afar áriðandi

Í töflunni er að finna viðhaldslista fyrir leikskólahúsnæðið **Skólagötu 4 á Hofsósi** ásamt mati á hversu áriðandi er að leysa hvert atriði á listanum.

Viðhaldslisti	Ástæða	Mikilvægi
Hurð milli leikskóla og grunnskóla lokast ekki alveg (fellur ekki að stöfum)	Stilla hurðapumpu (sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 23.09.2022)	2-Mikilvægt
Hurð inn í leikskóla frá fataklefa lokast ekki alveg (fellur ekki að stöfum)	Stilla hurðapumpu (sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 23.09.2022)	2-Mikilvægt
Vantar merkingu þar sem hvatt er til að hafa bifreiðar ekki í gangi	Útblástur mengar – hugum að umhverfinu ☺	4-Getur beðið
Yfirlitsmynd brunakerfis er röng og þarf að uppfæra	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 23.09.2022)	1-Afar mikilvægt
Gólfhitinn í nýja leikskólanum virkar alls ekki sem skyldi	Hitastillar stemma ekki við gólfsvæðið sem þeir eru á. <i>Margbúið að ítreka við Tengil að koma.</i>	1-AFAR áriðandi
Festa slökkvitæki upp á vegg inn í anddyri leikskólans	Stendur á gólfinu (sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 23.09.2022)	1-Afar áriðandi
Fjölga þarf slökkvitækjum, setja eitt inn á leikskólagang og hengja upp	(sjá úttekt frá Brunavörnum Skagafjarðar 23.09.2022)	1-Afar áriðandi
Lýsing á bílastæði vantar	ENGIN lýsing til staðar. Ljósastaurar komnir, en engin ljósker.	1-Afar áriðandi
Vantar ljós fyrir ofan inngang að austan (tjaldst.megin)	Engin lýsing – allt í myrkri	1-Afar áriðandi
Tengja rafmagn inn í útiskúr og loka gati sem þar er (snjóar inn), setja útiljós og þakrennu	Ekkert rafmagn þar inni, engin lýsing til að sjá. Geymsluskúr fyrir útidót og hjól, notaður daglega	1-Afar áriðandi
Rafmagnsopnun/handstýrð opnun á fjórum gluggum. Gluggar hátt uppi inn í WC starfsmanna, skáparými starfsmanna, geymslu og fyrir ofan brunaútgang innst á gangi	Gluggarnir eru mjög ofarlega ca í 2 m hæð og ekki hægt að opna og loka nema stíga upp á stíga eða stól	3-þarf að fara í
Hengja upp rúllugardínur inn í hvíldarherbergi (þær eru til)	Of bjart fyrir hvíldina þó búið sé að setja litaðar filmur í rúðurnar	1-Afar mikilvægt
Renna til að hengja upp þungar myndir á léttann vegg inn á deild	Viljum ekki negla í sjónsteypuveggina, létti veggurinn of „léttur“ ☺	3-þarf að fara í
Fjarlægja neðri hluta innréttingar inn hvíldarherbergi OG innst á ganginum	Neðri hlutinn nýtist ekki, yngri börn klifra upp og fikta í vaskanum, borðhæðin of lág fyrir starfsfólk, ekki hægt að nýta rýmið sem skyldi vegna þessa	1-Afar mikilvægt
Taka stólkollana inn í fataklefa þurfum að fá heilan bekk í staðinn	Börn og starfsfólk er að detta og meiða sig á þessu	2-Mikilvægt
Lýsing við vaskinn inn í eldhúsi	Vinnulýsingu ábótavant, of mikið rökkur	1-Afar mikilvægt
Uppvöskunarvélin er gömul og er með vesen annarslagið	Stundum detta spaðar ef, stundum tæmir hún sig ekki, stundum fyllir hún sig ekki af vatni	Er í lagi núna, en þarf að bregðast strax við EF hún bregst okkur alveg

3 Fæðismál Tröllaborgar

Þar sem leikskólinn er rekinn í tveimur byggðakjörnum eru tvö mötuneyti. Börnin fá morgunmat, ávexti í millimál, hádegismat og hressingu seinnipartinn. Á báðum stöðum er matur eldaður frá grunni.

Á Hólum er mötuneytið samrekið með grunnskólanum og matast börnin í matsal grunnskólans. Leikskólinn sér um rekstur mötuneytisins þar.

Við gerð matseðils er farið eftir ráðleggingum Lýðheilsustöðvar og markmiðum manneldisráðs (Hofsós/Hólar).

- Kl. 08:20 er morgunmatur. Í morgunmat fá börnin morgunkorn, súrmjólk, mjólk, rúsínur. Gefið er lýsi með morgunmatnum.
- 10:00/10:15 er ávaxtatími. Boðið upp á ávexti og grænmeti.
- 11:30/12:00 er hádegismatur. Tvisvar í viku fá börnin fisk og tvisvar í viku kjötmáltíð. Einu sinni í viku er léttari máltíð. Það er misjafnt hvað er í boði t.d. skyr, mjólkurgrautur, kjötsúpa, fiskisúpa eða grænmetisbuff. Með þessari máltíð fá börnin brauð, álegg og ávexti. Grænmeti er borið fram með öllum máltíðum.
- 14:30/14:45 er nónhressing. Mjólk, brauð og/eða hrökkkex með mismunandi áleggi, grænmeti og ávextir.

4 Starfsrammi Tröllaborgar

Starfið í leikskólanum mótast af þeim börnum sem þar dvelja, aldri þeirra, þroska og þörfum. Frá 1. október dvelja 29 börn í leikskólanum en tvo börn eru væntanleg seinna í vetur á Hofsós. Í töflunum hér að neðan má sjá barnafjölda og lengd dvalartíma en þar sem Tröllaborg er rekin á tveimur starfsstöðvum þá eru þrjár töflur. Tafla 1 sýnir heildarfjölda og dvalartíma, töflur 2 og 3 sýna skiptingu milli deilda frá október 2022.

Tafla 1.

Heildarfjöldi í Tröllaborg 2021-2022						viðvera í klst.						
fæðingarár	fjöldi	drengir	stúlkur	stuðningur	annað móturmál	9	8	7	6	5	3	alls
2017	10	5	5	0	2	2	7	1	0	0	0	81
2018	5	3	2	1	0	0	3	1	0	1	0	36
2019	5	2	3	0	0	1	2	0	2	0	0	37
2020	5	3	2	0	1	0	3	0	0	1	1	32
2021	4	3	1	0	0	0	3	0	1	0	0	30
alls	29	16	13	1	3	3	18	2	3	2	1	216

*fjöldi viðverutíma er jafnaður að næstu heilu tölu t.d. 8.5 verður 9 o.s.frv.

Samtals 29 börn í 216 klukkustunda viðveru.

Tafla 2.

Hofsós 2021-2022						viðvera í klst.						
fæðingarár	fjöldi	drengir	stúlkur	stuðningur	annað móturmál	9	8	7	6	5	4	alls
2017	5	2	3	0	1	0	4	1	0	0	0	39
2018	2	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	15
2019	3	0	3	0	0	0	2	0	1	0	0	22
2020	2	2	0	0	1	0	2	0	0	0	0	16
2021	2	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	14
alls	14	6	8	0	2	0	10	2	2	0	0	106

*fjöldi viðverutíma er jafnaður að næstu heilu tölu t.d. 8.5 verður 9 o.s.frv.

Samtals 14 börn í 106 klukkustunda viðveru.

Tafla 3.

Hólar 2022-2023						viðvera í klst.						
fæðingarár	fjöldi	drengir	stúlkur	stuðningur	annað móturmál	9	8	7	6	5	3	alls
2017	5	3	2	0	1	2	3	0	0	0	0	42
2018	3	2	1	1	0	0	2	0	0	1	0	21
2019	2	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	15
2020	3	1	2	0	0	0	1	0	0	1	1	16
2021	2	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	16
alls	15	10	5	1	1	3	8	0	1	2	1	110

*fjöldi viðverutíma er jafnaður að næstu heilu tölu t.d. 8.5 verður 9 o.s.frv.

Samtals 15 börn í 110 klukkustunda viðveru.

4.1 Aðlögun

Aðlögun barna er í flestum tilfellum í ágúst þó kemur fyrir að hún dragist fram í byrjun september. Það er misjafnt hve mörg börn eru í aðlögun í einu, á Hólum ræðst það einnig af einhverju leyti af aðsókn nemenda í Háskólann.

Aðlögun tekur yfirleitt eina viku og eru tímasetningar skipulagðar í samráði við foreldra. Ekki hefur verið mikið um að það sé flutningur milli deilda hér en hefur þó komið fyrir og fer þá sama aðlögunarferli í gang.

5 Starfsmannahald

Í vetur verða samtals fjórtán starfsmenn í Tröllaborg; sex á Hofsósi, sjö á Hólum auk leikskólastjóra.

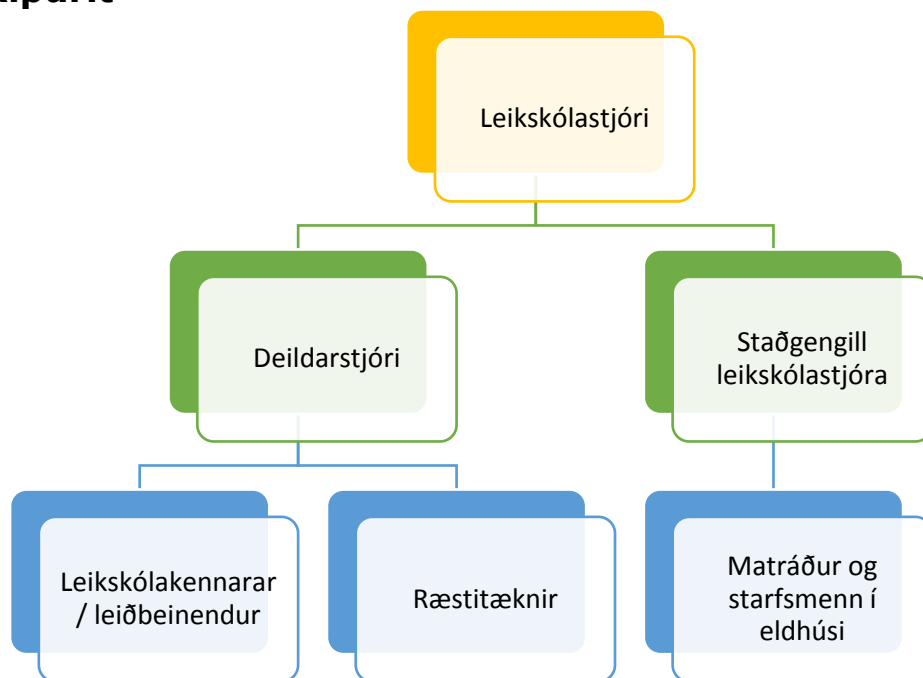
Matráður á Hólum í Hjaltadal er undir stjórn leikskólastjóra en hann eldar líka fyrir nemendur og starfsfólk í Grunnskólanum austan Vatna á Hólum.

Tröllaborg veturinn 2022-2023

Starfsheiti	fjöldi	starfshlutfall	menntunarstig, fjöldi					
			Leik/grunnskólakennari	Proskapjálfi	Önnur uppeldismenntun	Diplomanám	Leikskólaliði	Ófaglærðir
Leikskólastjóri	1	1	1	0	0	1	0	0
Aðstoðarleikskólastjóri	0	0	0	0	0	0	0	0
Leikskólakennari	4	3,5	4	0	0	0	0	0
Starfsmaður í leikskóla	5	4,2	0	0	0	0	1	4
Sérkennslustjóri/verkefnastjóri námsaðlögunar	0	0	0	0	0	0	0	0
Starfsmaður í eldhúsi	1	1	0	0	0	0	0	0
Starfsmaður í eldhúsi/starfsmaður í leikskóla	1	0,975	0	0	0	0	0	1
Starfsmaður í leikskóla/ræsting	2	1,975	0	0	0	0	0	2
Skólaliði í almennri afleysingu	0	0	0	0	0	0	0	0
Annað	0	0	0	0	0	0	0	0
Alls	14	12,65	5	0	0	1	1	7

5.1 Skipurit

- **Leikskólastjóri** stjórnar daglegri starfsemi leikskólans og ber rekstrarlega sem faglega ábyrgð á starfi leikskólans.
- **Staðgengill leikskólastjóra** sinnir störfum leikskólastjóra ef hann er fjarverandi um lengri tíma.
- **Deildarstjóri** stjórnar daglegu starfi deildarinnar, vinnu að uppeldi og menntun barnanna og er faglegur leiðtogi fyrir starfsmenn og foreldra.
- **Leikskólakennari** vinnur að uppeldi og menntun barnanna, tekur þátt í skipulagningu faglegs starfs deildarinnar undir stjórn deildarstjóra.
- **Leiðbeinandi** vinnur að uppeldi og menntun barnanna undir stjórn deildarstjóra og leikskólakennara.
- **Matráður** sér um matseld og útbýr matseðil fyrir mánuðinn í samvinnu við leikskólastjóra og deildarstjóra. Sér einnig um innkaup.
- **Ræstitæknir** sér um öll þrif á húsnæði leikskólans og afleysingu inn á deild.

5.2 Starfsþróunarsamtöl

Að minnsta kosti einu sinni á ári fara starfsmenn í starfsþróunarsamtal hjá leikskólastjóra. Þegar starfsmaður er boðaður í viðtalið fær hann undirbúningsblað svo hann geti sem best undirbúið sig fyrir samtalið.

Tilgangur samtalsins er að gefa starfsmönnum og yfirmönnum tækifæri til að ræða saman við þægilegar aðstæður um starfið, frammistöðu og framtíðina og um leið bæta samstarfið og auka starfsánægju.

5.3 Símenntunaráætlun

Á hverju hausti gerum við símenntunaráætlun fyrir næsta starfsár. Áætlunin er aðeins til viðmiðunar því starfsmenn hafa farið á önnur námskeið sem ekki eru skráð í áætluninni. Fylgst er vel með öllum þeim námskeiðum og ráðstefnum sem eru í boði og starfsmenn hvattir til að nýta sér. Einnig býður Sveitarfélagið upp á margskonar námskeið í samvinnu við Farskólann og eru starfsmenn sömuleiðis hvattir til að nýta sér þau námskeið.

Símenntunaráætlun fyrir veturinn 2022-2023

Bláir reitir tákna fræðslu á árinu. Gulir reitir tákna fræðslu eftir þörfum.

Símenntunaráætlun Tröllaborgar	Hve oft	Síðast	Áætlun	Hverjir
Andleg vellíðan í starfi	3. hvert ár		haust 2022	allir
Barnavernd og tilkynningaskylda	3. hvert ár	14. okt. 2020	2. jan 2023	allir
Verndarar barna - fræðsla	2. hvert ár	4. jan. 2021	2023	allir
Brunaæfing - upprifjun	árlega	Haust 2021	haust 2022	allir
Brunaæfing með slökkvitæki	reglulega			allir
Flokkun - upprifjun	2. hvert ár		2022-2023	allir
Gátlistar t.d. MIO, AEPS, Gerdstrand, HLJÓM, TRAS	eftir þörfum	sept 2021	haust 2022	leikskólakennari deildarstjórar
Hollusta og næring	3. hvert ár	vor 2021	2024	allir

Hreyfing, útikennsla, umhverfisvitund	2. hvert ár	Sprotasjóður og námsferð 2021-2022	2024-2025	allir
Líkamsbeiting, vinnustellingar, vinnutækni	2. hvert ár	vor 2020	haust 2022	allir
Málörvun, máltaka, læsi, Tákn með tali, Pecs osfrv.	eftir þörfum	haust 2021	haust 2022	allir
Talaðu við mig, gæðamálörvun í leikskóla		veturinn 2021-2022		leikskólakennari
Skyndihjálp	2. hvert ár	3. nóv 2021	veturinn 2022-2023	allir
SMT - farið í einstök atriði, unnið með dæmi fl.	árlega	vor 2022	haust 2022	allir
SMT - upprifjun	árlega	vor 2022	haust 2022	allir
Stærðfræði t.d. Numicon, einingakubbar	eftir þörfum			deildarstjórar
Vináttuverkefni	eftir þörfum	haust 2017	árlega kynnt sér nýtt efni	þeir sem vinna með það
Atferlisíhlutun fyrir börn með þroskafrávik	eftir þörfum		haust 2022	leikskólakennari

6 Áhersluatriði Tröllaborgar

Í Tröllaborg er unnið eftir Aðalnámskrá leikskóla. Kenningar Deweys og Vygotskys eru notaðar til grundvallar í starfi leikskólans. Dewey lagði áherslu á að lifa og læra væru samofnir þættir. Börn þurfa að fá að rannsaka og prófa til að öðlast aukna þekkingu. Vygotsky taldi nám eiga sér stað í félagslegu samhengi milli barns og einstaklings sem hefur meiri þekkingu. Tröllaborg er Heilsueflandi leikskóli, SMT leikskóli og vináttu leikskóli. Mikil áhersla er á að leikurinn fái notið sín í öllum sínum fjölbreytileika. Einnig er lögð áhersla á umhverfismennt, hreyfingu, næringu, geðrækt og félagslega færni með jákvæðni að leiðarljósi.

Markmiðunum náum við með því að gefa góðan tíma til leikja og bjóða upp á fjölbreyttan efnivið. Í minni hópum er unnið með sérstök viðfangsefni t.d. *Lubba* sem er málörvunarefni og *Numicon* stærðfræðikubba.

6.1 Leikur

Leikurinn er hornsteinn leikskólastarfsins og góð námsleið fyrir börnin. Að leika sér er það sama og að læra að afla sér þekkingar. Hinn frjálsi og sjálfsprottnei leikur barnsins er talinn leikur leikjanna.

Í gegnum leikinn fá börnin meðal annars tækifæri til að:

- skapa leikinn úr eigin hugarheimi,
- taka ákvarðanir á eigin forsendum,
- leita lausna,
- endurspegla reynsluheim sinn,
- einbeita sér,
- fá útrás fyrir tilfinningar sínar,
- taka tillit til annarra,
- öðlast samkennd og vináttu.

Í Tröllaborg er lögð mikil áhersla á leikinn og er mest öllu námi sem fram fer í leikskólanum fléttað inn í leikinn. Hugað er sérstaklega vel að því að börnin hafi næg tækifæri til að leika sér. Leikefni leikskólans er fjölbreytt og

miðar að því að börnin fái öll notið sín eftir áhugasviðum og þroska. Hvert tækifæri er notað til ýmissa hreyfileikja bæði úti og inni.

6.2 Heilsueflandi leikskóli

Haustið 2016 sótti Tröllaborg um til Embættis landlæknis að gerast „heilsueflandi leikskóli“ og vorum við tekin inn í verkefnið í byrjun nóvember 2016. Heilsueflandi leikskólum er ætlað að styðja við markvissa vinnu að heilsueflingu og gera hana að hluta af daglegu starfi leikskólans. Í Aðalnámskrá leikskóla frá 2011 eru heilbrigði og velferð einn af sex grunnþáttum menntunar sem leikskólar eiga að hafa að leiðarljósi og innleiða í öllu sínu starfi. Mikill samhljómur er með starfi Heilsueflandi leikskóla og grunnþættinum um heilbrigði og velferð. Heilsueflandi leikskóli nýttist okkur í Tröllaborg sem gott verkfæri til að vinna markvisst að heilsueflingu og flétta hana inn í daglegt starf leikskólans. Á þessu leikskólaári verður áfram lögð áhersla á hreyfingu og sjónum okkar beint sérstaklega að jóga, skipulögðum hreyfistundum og slökun. Eftir áramót tókum við aftur fyrir tannheilsu.

6.3 Umhverfismennt

Í Tröllaborg hefur mikið verið lagt upp úr umhverfismennt. Við leggjum áherslu á að börnin læri um nærsamfélagið, gangi vel um umhverfið og læri að bera virðingu fyrir náttúrunni og öllum hennar fjölbreytileika. Útikennsla er okkar aðalsmerki. Sprotasjóður styrkti Leikskólann Tröllaborg á Hólum, Grunnskólann austan Vatna á Hólum og Háskólann á Hólum veturinn 2021-2022 í samvinnuverkefni þar sem útkennslan var þróuð áfram og gerðar kennsluleiðbeiningar og verkefnabanki.

6.4 Lestur – Lestur er börnum bestur

Haustið 2017 var gefin út lestrarstefna fyrir leik-, grunn- og tónlistarskóla Sveitarfélagsins Skagafjarðar. Slagorð lestrarstefnunnar er „Lestur er börnum bestur“. Lestrarstefnan var send inn á hvert heimili skólabarna í

Skagafirði og má sjá hana í heild sinni [hér](#). Í leikskólanum Tröllaborg er unnið eftir lestrarstefnunni og lögð er mikil áhersla á bernskulæsi.

Í leikskólanum er lestrarhvetjandi umhverfi þar sem lögð er áhersla á sjónræna meðvitund barnanna um rituð tákni með því að hafa flesta hluti í umhverfinu merkta og í þeirra augnhæð. Börn læra að þekkja orðmyndir eins og nöfnin sín.

Á báðum deildum er bókasafn sem börnin hafa haft aðgengi að.

Starfsfólk leikskólans sækist eftir því að efla orðaforða barnanna í daglegu starfi leikskólans. Verkefni og leikir sem notaðir eru í daglegu amstri eiga að hvetja börnin til að tjá sig með orðum, læra ný orð og setningar. Starfsfólkið leggur áherslu á að vanda málfar sitt og vera þannig góð fyrirmynd.

Lesturinn tengist inn í samstarfið við grunnskólann og er sérstaklega getið um það í kaflanum um samstarf skólastigana.

6.5 Tákni með tali

Í Tröllaborg á Hólum notum við tákni með tali með börnunum.

Tákni með tali (TMT) er tjáningarform, ætlað heyrandi einstaklingum sem eiga við mál- og talörðugleika að stríða. Það er byggt á látbragði, svipbrigðum, táknum og tali.

Í TMT eru tákni alltaf notuð samhliða töluðu máli og aðeins lykilorð hvernar setningar, eitt eða fleiri, táknuð. TMT er leið til tjáskipta jafnframt því sem hún örvar málvitund og málskilning barna.

Mikilvægt er að hafa það í huga þegar verið er að nota TMT að útfærsla tákna getur verið persónubundin og er í raun ekkert rétt eða rangt til í þeim efnum. Tákni með tali aðferðin er mikið notuð í leikskólum hér á landi og erlendis og nýtist ekki eingöngu málhömluðu barni heldur einnig börnum sem eru sein í gang hvað málþroska varðar sem og þeim sem koma frá öðru málumhverfi. Öll börn geta haft verulegt gagn af markvissu TMT –umhverfi.

6.6 Stærðfræði

Stærðfræði er mikilvægur þáttur í lífi okkar allra og leggjum við áherslu á ýmis konar bygginga-, flokkunar- og röðunarleiki til að efla stærðfræðilega hugsun.

Við notum meðal annars stærðfræðikubba sem heita Numicon. Stærðfræðilega séð er Numicon samið til að hjálpa börnum að sjá tengsl milli talna með því að handleika og búa til tengsl milli mynda.

Meginhugmyndin er að börn skilji og átti sig á að tölustafir eru ekki bara tákni sem eru sett niður á blað af einhverju handahófi heldur mynda þeir mjög skipulagt kerfi þar sem alls konar mynstur koma fyrir. Kubbarnir auðvelda nemendum að sjá mynstrið í stærðfræðinni, spá fyrir um og þannig uppgötva reglur. Rökhugsun styrkist og til dæmis er hægt að færa rök fyrir talningu hluta með því raða upp í Numicon mynstur. Þegar unnið er með kubba er til dæmis gott að átta sig á hvað er oddatala og hvaða tala er slétt þegar tölurnar eru handfjatlaðar sem Numicon kubbur.

Þar að auki vinnur skólahópurinn með stærðfræðibók sem heitir *Sproti 1a*. Einingakubbum sem byggja á stærðfræðihugtökum er einnig gefið gott rými í leiknum. Byrjað er að kynna grunnhugtök eins og hringur, þríhyrningur og ferhyrningur og síðan er byggt ofan á þekkingu barnanna eftir því sem þau eldast og þroskast.

Í Tröllaborg fléttum við stærðfræðina inn í allt daglegt starf leikskólans eins og t.d. við matarborðið þar sem börnin æfa sig að telja hnífapör, diska og glös. Stærðfræði fer einnig fram í fataklefanum, söng, í skipulögðu starfi sem og í frjálsum leik. Tölustafir eru hafðir sýnilegir í umhverfi barnanna.

Í útikennslunni eru gerðar mælingar, kannanir sem eru skráðar í súluritum og verkefni tengd formum og fjölda.

Börnin eru hvött til að leysa stærðfræðiþrautir og átta sig á afstöðu hluta.

6.7 Félagsleg færni – lífsleikni

Börn eru félagsverur sem hafa ríka þörf fyrir samskipti við aðra. Þar sem lífsleikni er færni til að takast á við lífið sjálft að þá höfum við í Tröllaborg

valið að flétta lífsleiknina inn í daglega þætti leikskólastarfsins. Börnin læra fljótt að ákveðnar reglur gilda í leikskólanum og eru yfirleitt fljót að tileinka sér þær. Börn hafa þörf fyrir að spyrja spurninga, skiptast á skoðunum og ræða hugmyndir sínar, tilfinningar og líðan. Börn nota ýmsar leiðir til að tjá sig og eiga samskipti við aðra. Auk tungumálsins nota þau til dæmis ýmiss konar hljóð, snertingu, látbragð og leikræna tjáningu, tónlist, myndmál og dans. Í gefandi samskiptum og leik eykst félagsfærni og sjálfsmynd styrkist. Nauðsynlegt er að kenna börnum að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðru fólki. Besta leiðin til þess er að sýna þeim sjálfum virðingu.

6.8 SMT – skólafærni

Markmið SMT-skólafærni (Hafnafirsk útfærsla á bandarísku aðferðinni Positive Behavior Support/PBS) er að skapa gott andrúmsloft í skólum með því að veita almennan jákvæðan stuðning við hegðun nemanda og að tryggja öryggi og velferð nemenda og starfsfólks. Þessi nálgun byggir á margra ára rannsóknum sérfræðinga í Oregon í Bandaríkjunum og er framkvæmd í samráði við þá. Lögð er áhersla á að koma í veg fyrir og draga úr óæskilegri hegðun nemenda með því að kenna og þjálfra félagsfærni, umbuna nemendum fyrir æskilega hegðun og samræma viðbrögð starfsfólks gagnvart nemendum sem sýna óæskilega hegðun. Leikskólinn Tröllaborg útskrifaðist sem sjálfstæður SMT leikskóli í mars 2015. Til að verða sjálfstæður SMT leikskóli þarf að uppfylla ákveðin skilyrði og er utanaðkomandi ráðgjafi sem stýrir því. Skilyrðin eru meðal annars að útbúa möppu með ýmsum upplýsingum og leiðbeiningum, búa til reglur og hengja upp á vegg. En það er ekki nóg að búa til reglurnar það þarf að kenna þær. Starfsmenn verða að tileinka sér jákvæða framkomu gagnvart bæði börnum og samstarfsmönnum. Þegar þessu er náð taka starfsmenn við af ráðgjafanum og halda sjálfir utan um verkefnið.

6.9 Skapandi starf

Sköpun er mikilvægur þáttur í námi og þroska barna. Skapandi starf á fyrst og fremst að beinast að ferlinu sjálfu, gleðinni, tjáningunni og náminu sem á sér stað þegar hugmyndir, tilfinningar og ímyndun fá að njóta sín.

Í leikskólanum Tröllaborg fá börnin nægan tíma til að byggja upp leiki þannig að hugmyndaflug þeirra fái notið sín. Þeim gefast tækifæri til að skapa eigin heima úr öllum þeim efnivið sem leikskólinn býður upp á. Einu sinni í viku er markvisst farið í skapandi starf tengt listum. Aðra daga fá þau nokkuð frjálsar hendur til ýmis sköpunar til dæmis í formi teikninga, byggingavinnu og sköpunar í leik. Starfsfólk leikskólans reynir að finna leiðir til að hvetja börnin til skapandi hugsunar og sjálfstæðra vinnubragða.

7 Skólastarfið 2022-2023

Starfið í Tröllaborg er fjölbreytt og er megin markmiðið að öllum líði vel og fá notið sín á eigin forsendum. Á hverju vori er gert skóladagatal þar sem fram koma starfsdagar og helstu uppákomudagar leikskólans. Skóladagatalið er á heimasíðu leikskólans og fylgir einnig með sem fylgiskjal (sjá fylgiskjal 2). Starfsmenn gera kennsluáætlun þar sem fram kemur dagskipulagið og hvernig starfinu er skipt niður á hvern mánuð. Inn í þetta skipulag er svo fléttað ýmsum hefðum sem eru samofnar starfinu. Einnig er gerð sérstök ársáætlun fyrir hvora deild þar sem allir helstu atburðir skólaársins eru settir inn.

Dagskipulag á Hólum	
07:45 – 09:00	Rólegur leikur inni
08:10 – 09:00	Morgunmatur (flæði)
09:00 – 10:30	Útivist
10:30 – 10:45	Ávextir
10:45 – 11:45	Skipulagt starf/Hópastarf/Leikur
11:45 – 12:00	Samverustund/Söngstund
12:00 – 12:30	Hádegismatur
12:30 – 13:00	Lestur/Lubbastund/Vinastund/ hvíld/slökun/hugleiðsla
13:00 – 14:45	Leikur úti/inni
14:45 – 15:00	Nónhressing
15:00 – 16:15	Útivist

Dagskipulag á Hofsósi	
08:00 – 09:10	Rólegur leikur inni
08:20 - 08:50	Morgunmatur
09:10 - 10:00	Skipulagt starf
10:00 - 10:10	Ávextir
10:10 - 11:15	Útivist
11:15 - 11:30	Samverustund/Söngstund
11:30 - 12:00	Hádegismatur
12:00 – 12:30	Lestur/hvíld
12:30 – 14:30	Leikur úti/inni
14:30 - 15:00	Nónhressing
15:00 - 16:00	Leikur úti/inni

7.1 Ársáætlun Brúsabæjar 2022-2023

Ágúst	September	Október	Nóvember	Desember	Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Mái	Júní
8.-26. Aðlögun	Búa til jólagjafir			1. Jóladagatal/ Jólaskreyting	3. Útikennsla hefst			24.-28. Þemavika		
		Sláturgerð	Foreldraviðtöl	Piparköku- bakstur með grunnskólanum	9. Hópastarf hefst	6. Dagur leikskólans	Foreldraviðtöl		12. Myndlistar-sýning	
	8. Dagur læsis		16. Dagur íslenskrar tungu	Piparköku- málun með grunnskólanum	Búa til Þorra-kórónur		27. -31. Skólaheimsókn 5.ára barna	25. Umhverfis-dagur	17. Bókasafn lokar	
	5.-9. Bókavika	Jól í skókassa	8. Dagur gegn einelti	2. Hópastarfi lýkur	27. Þorrablót	13. Búa til bolluvendi		Sæluviku-leikisýning	23. Útkennsla lýkur	
29. Hópastarf hefst	16. Dagur íslenskrar náttúru		10. Haust-skemmtun	15. Útikennsla lýkur	Dansvika/Sýning	22. Grímuball	Páskaföndur		26. Hópastarfi lýkur	
30. Útikennsla byrjar			21.-24. Dansvika	20. Litlu jól						

7.2 Ársáætlun Barnaborgar 2022-2023

Ágúst	September	Október	Nóvember	Desember	Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Maí	Júní
Gulur dagur	Grænn dagur	Bleikur dagur	Grár dagur	Hvítur dagur	Svartur-/vasaljósadagur	Rauður dagur	Fjólublár dagur	Brúnn dagur	Blár dagur	Appelsínugulur dagur
Aðlögun	Aðlögun		Aðlögun			Aðlögun				
12. Útilistadagur	7. Vetrarstarf byrjar	11. Sláturgerð	8. Dagur gegn einelti	1. - 22. Jóladagatal	Þorra-kórónur	10. Útinám hefst eftir áramót	20. - 24. Foreldraviðtöl	Páskaföndur	5. vetrarstarfi lýkur	Útilistadagur
18. Hjóladagur	Bókavika 5. - 9. Dagur læsis 8.sept	Jól í skókassa	Dans-kennsla	1. Piparköku bakstur	20. Þorrablót	30. - 3. Tannverndarvika	24. - 28. Skólahópur í GaV	8. - 12. Vorpema	Hjóladagur	
29. Skólahópur byrjar	16. Dagur íslenskrar náttúru	24. - 28. Foreldraviðtöl	18. Síðasti útináms-tíminn fyrir áramót	2. Piparkökumálun	Dans-kennsla	6. Dagur leikskólans		Myndlistasýning	Sápu-kúldagur	
29. Haustþema vinátta	SMT		25. Jólaskreyting	20. Litlu Jólin		Bolluvendir 22. Öskudagur		30. Útskrift skólahóps	Göngu-ferðir	

7.3 Skólanámskrá

Ný *Aðalnámskrá leikskóla* var gefin út af menntamálaráðuneytinu árið 2011 og er gerð á grundvelli 13.gr. *Laga um leikskóla* nr. 90/2008. Aðalnámskráin er leiðarvísir fyrir allt leikskólastarf.

Í aðalnámskránni kemur fram að hver og einn leikskóli skuli semja sína eigin skólanámskrá. Í skólanámskránni eiga helstu áhersluatriði í starfsháttum og uppeldissýn leikskólans að koma fram, auk þeirra séreinkenna sem leikskólinn býr yfir.

Skólanámskráin er yfirlýsing um þá hugmyndafræði, skipulag, vinnubrögð og gildi sem lögð eru til grundvallar í starfi leikskólans. Skólanámskráin:

- gerir leikskólastarfið sýnilegra,
- veitir yfirsýn yfir allar forsendur í rekstri leikskóla,
- veitir heildarsýn yfir uppeldisstarfið,
- gerir leikskólastarfið markvissara og auðveldara,
- gefur starfsfólki skýrar upplýsingar um hvers er vænst af því,
- gerir nýliðum auðveldara að komast inn í starfið,
- auðveldar markvisst samstarf við foreldra og aðra samstarfsaðila.

Skólanámskráin er öllum aðgengileg á heimasíðu leikskólans, sjá [hér](#).

7.3.1 Endurskoðun skólanámskrár

Skólanámskráin er endurskoðuð að lágmarki á tveggja til þriggja ára fresti. Í apríl 2018 kom hún út aukin og endurbætt. Nú í vetur verður hún endurskoðuð aftur.

7.4 Þroski og framfarir

Leikskólakennarar leggja mat sitt á almennan þroska barnanna út frá þekkingu sinni, reynslu og viðmiðum við barnahópinn hverju sinni. Leikskólakennarar fylla út sérstakt eyðublað eftir því sem þroski og þekking barnsins eykst. Þannig er hægt að fylgjast með þroskaferli barnsins.

Til að stuðla enn frekar að faglegum og markvissum vinnubrögðum í leikskólanum eru notaðir matslistarnir TRAS, Mio og Gerd Strand ásamt

skimununum Íslenski máhljóðamælirinn og Hljóm-2. Ef grunur er um þroskafrávik er notað við nánari greiningar:

- Íslenski þroskalistinn,
- Smábarnalistinn,
- AAL listinn.

Ef barn nær ekki viðmiðum í þessum athugunum er vísað til annarra sérfræðinga með samþykkis foreldra/forsjáraðila.

7.4.1 TRAS

TRAS er skráning á málþroska barna á leikskólaaldri. Barnið er metið þegar það er rúmlega tveggja ára og síðan á hálfis árs fresti fram að fimm ára aldri. Skráningin gefur vísbendingar um hvar barn er stadd í málþroska á ákveðnum tímamarki og hvernig málþroski þess þróast.

7.4.2 Mio

Skimunarefninu er ætlað að greina styrkleika og veikleika barna í stærðfræði og mæta þeim þar sem þau eru stödd. Skimunartækinu er ætlað að finna þau börn sem þurfa frekari athygli og tækifæri til að vinna með þá þætti sem undirbúningi fyrir stærðfræðinámi. Að góðum grunni í stærðfræði býr barnið alla tíð. Barnið er metið þegar það er rúmlega tveggja ára og síðan a.m.k. einu sinni á ári þar til listinn hefur verið fylltur út.

7.4.3 Matslisti Gerd Strand

Matslisti eftir *Gerd Strand* er huglægur matslisti sem tekur yfir:

- gróf- og fínhyfingar,
- hegðun,
- mál og tal,
- virkni,
- samskipti,
- þekkingu.

Með þessari könnun fæst skýrari mynd af stöðu nemenda styrkir stöðu þeirra í samvinnu við foreldra, samstarfsfólk og aðra sérfræðinga. Matlistinn er byggður upp með fjögurra ára „meðalnemanda“ í huga. Við fyllum þennan lista út í kringum fjöggra ára afmælisdag barnsins

7.4.4 Íslenski máhljóðamælirinn

Íslenski máhljóðamælirinn er íslenskt skimunarpróf í spjaldtölvu sem metur framburð, hljóðkerfisþætti og skiljanleika tals hjá öllum börnum frá tveggja ára aldri. Máhljóðamælirinn gefur strax niðurstöður um stöðu í framburði og upplýsir hvaða máhljóð þarf að þjálf.

7.4.5 Hljóm-2

Hljóm-2 er athugun á hljóð- og málvitund barna og er lagt fyrir elsta árganginn í september/október. Með því að leggja fyrir börnin *Hljóm-2* prófið er hægt að finna fyrir út hvaða börn eru líkleg til að lenda í lestrarerfiðleikum síðar. Þessi gögn fylgja svo barninu í grunnskólann og getur grunnskólinn þá strax farið að vinna með barninu.

Unnið er út frá niðurstöðum *Hljóms-2* í málrækt á skólaárinu og þá ekki bundið eingöngu við skólahóp heldur er farið alveg niður í tveggja ára börn og unnið með þá þætti sem ekki komu vel út á hljómprófinu.

7.4.6 Íslenski þroskalistinn

Ef grunur er um einhver þroskafrávik hjá barni eru foreldrar þess beðnir um að fylla út *Íslenska þroskalistann* sem tekur miða af mál- og hreyfiþroska barna. Leikskólakennari fer svo yfir listann og kynnir niðurstöður fyrir foreldum/forráðamönnum sem saman meta hvort frekari aðgerða sé þörf. *Íslenski þroskalistinn* er fyrir börn á aldrinum 3 – 6 ára.

7.4.7 Smábarnalistinn

Ef grunur er um einhver þroskafrávik hjá barni eru foreldrar þess beðnir um að fylla út *Íslenska smábarnalistann* sem tekur miða af mál- og hreyfiþroska barna. Leikskólakennari fer svo yfir listann og kynnir niðurstöður fyrir foreldum/forráðamönnum sem saman meta hvort frekari aðgerða sé þörf. *Íslenski smábarnalistinn* er fyrir börn á aldrinum 15 - 38 mánaða.

7.4.8 AAL – listi

AAL- listinn var hannaður sem athugunarlisti fyrir starfsfólk leikskóla til að kanna atferli barna, ef áhyggjur eru fyrir hendi varðandi erfiðleika hjá börnum. Mælitækið gefur skipulega og hlutlæga lýsingu á atferli barna í

þeim tilgangi að finna þau börn sem eru með tilfinningaleg vandamál og hegðunarerfiðleika svo hægt sé að veita þeim viðeigandi stuðning.

7.5 Útikennsla/útinám

Útikennsla er einu sinni í viku þar sem fjögurra og fimm ára börnin fara út í sitt nánasta umhverfi og vinna fjölbreytt verkefni sem tengjast markmiðum okkar úr skólanámskránni. Skipulag skólaársins:

- Á Hólum er útikennsla milli 9:45 og 11:45 á þriðjudögum. Þar taka þátt fjögurra og fimm ára börnin ásamt 1.-7. bekk grunnskólans.
- Á Hofsósi eru 4 og 5 ára börnin í útikennslu með 1.-4. bekk frá 10:10-11:10. Sami hópur fer í útinám á föstudögum kl. 9:50-11:15.

7.6 SMT

Leikskólinn Tröllaborg er sjálfstæður SMT-leikskóli. Sjálfstæðir SMT-leikskólar þurfa ekki utanaðkomandi aðstoð við utanumhald um kennslu reglna og skráningu á hegðunarfrávikum. Innan leikskólans er sjálfstætt starfandi lausnateymi vegna nemenda með hegðunar- og samskiptaörðugleika. Í teyminu situr leikskólastjóri og deildarstjórar. Hlutverk teymisins er að vera ráðgefandi aðili við kennara vegna samskipta- og hegðunarerfiðleika nemenda. Teymið hittist tvisvar á önn, klukkustund í senn á skólaárinu.

7.6.1 SMT kennsluáætlun í Brúsabæ 2022-2023

Gert er ráð fyrir að fylla út í þríhyrninginn fyrstu vikuna í nóvember 2022 og síðustu vikuna í mars 2023.

Kennslan fer fram á mánudögum klukkan 11:45

SMT kennsluáætlun Brúsabæjar 2022-2023	
5. sept. 2022	
<i>Matsalurinn</i>	Fara eftir fyrir mælum
	Hafa hendur og fætur hjá sér
	Nota inni röddina

	Vera á sínu svæði
12. sept. 2022	
	Einveruferill
19. sept. 2022	
<i>Fataherbergi</i>	Fara eftir fyrir mælum
	Hafa hendur og fætur hjá sér
	Nota inni röddina
	Vera á sínu svæði
26. sept. 2022	
<i>Snyrting</i>	Fara eftir fyrir mælum
	Hafa hendur og fætur hjá sér
	Nota inni röddina
	Vera á sínu svæði
	Að þvo hendur
	Að gefa næði
október 2022	Gert er ráð fyrir að skrá öll atvik í fyrstu vikunni
3. okt. 2022	
<i>Samverustund</i>	Fara eftir fyrir mælum
	Hafa hendur og fætur hjá sér
	Nota inni röddina
	Vera á sínu svæði
10. okt. 2022	
<i>Leikur</i>	Hafa hendur og fætur hjá sér
	Nota inni röddina
	Vera á sínu svæði
17. okt. 2022	
<i>Hópastarf</i>	Fara eftir fyrir mælum
	Hafa hendur og fætur hjá sér
	Nota inni röddina
	Vera á sínu svæði
24. okt. 2022	
<i>SMT - Dagur</i>	Flöggum fánanum og koma í litríkum fötum þ.e. gulu, rauðu, grænu og bláu eins og litirnir í flugdrekanum á SMT fánanum. Kannski að baka muffins með SMT litum í kreminu
febrúar 2023	Skráningar á öllum atvikun í fyrstu vikunni
apríl 2023	Skráningar á öllum atvikun í fyrstu vikunni

7.6.2 SMT kennsluáætlun í Barnaborg 2022-2023

Fara eftir fyrirmælum	8. september
Hafa hendur og fætur hjá sér	15. september
Nota inniröddina	22. september

Einveruferill	29. sept	
Príhyrningur	10. okt	10. mars

Upprifjun verður á reglum eftir þörfum.

7.7 Læsi

Á skólaárinu ætlar leikskólinn Tröllaborg að halda áfram að efla undirbúning undir lestur. Starfsfólkið vinnur eftir kennsluáætlun fyrir „bókstaf vikunnar“. Þá eru bókstafir markvisst lagðir inn, einn á viku. Með þessu móti leitast leikskólinn við að efla áhuga nemenda á bókstöfum, hljóðum þeirra og innbyrðis tengslum. Við höfum tekið saman kennslugögn tengd læsi sem til eru og hefur auk þess verið keypt kennsluefni eins og stafakubbar og spil sem hægt er að nota til að auka hljóðkerfisvitund barna. Frá byrjun er unnið með þá þætti sem hafa hvað mest áhrif á forvitni barna um lestur og færni þeirra til lestrarnáms. Lesið er fyrir börnin á hverjum degi og hafa börnin frjálsan aðgang að bókum og geta alltaf náð sér í bók að „lesa“. Starfsfólk leikskólans sækist eftir því að efla orðaforða barnanna í daglegu starfi leikskólans. Verkefni og leikir sem notaðir eru í daglegu amstri eiga að hvetja börnin til að tjá sig með orðum, læra ný orð og setningar. Hópastarf og samverustundir nýtast sérlega vel til þess, auk frjálsa leiksins þar sem börnin æfa sig í að nota það sem þau hafa gert.

Helstu leiðir sem farnar verða til að efla læsi eru að:

- Vera með verkefni úr bókunum *Markviss málörvun*, *Lubbi finnur málbein* og *Ljáðu mér eyra*.
- Nota orðaleiki og leika sér með orð.
- Lesa bækur/sögur daglega fyrir börnin og ræða innihaldið.
- Nota söguteningana og söguspil til að þjálfra börnin í að búa til sögu.
- Hafa bækur aðgengilegar fyrir börnin.
- Æfa blýantsgrip og nemendur byrja að draga til stafs og skrifa nafn sitt.
- Flokka stafi og tengja há- og lágstaf.
- Nota tölvuforrit sem tengjast hljóðum og stöfum.
- Læra lög, vísur og þulur.
- Segja sögur, lesa fyrir börnin og syngja með þeim, en það er mikilvægt atriði í námi barna og skapar undirstöðu læsis.

Skriffæri eru aðgengileg á deilinni og lögð áhersla á að börnin merki verkin sín. Skriffæri eru einnig notuð í frjálsum leik, þar sem börnin t.d. taka niður pöntun viðskiptavina eða skrá niður innkaupamiða.

Sungið er daglega í leikskólanum. Í söngnum er æfður taktur, orðaforði og einnig eru orðatiltæki og málshættir ræddir. Söngurinn gefur einnig tækifæri til þess að æfa að klappa samstöfur og spá í orð sem ríma.

7.8 Lubbastund

Lubbastundir byggjast á bókinni *Lubbi finnur málbein* eftir Eyrúnu Ísfold Gísladóttur og Þóru Másdóttur. Hvert máhljóð er tekið fyrir á síðu eða opnu. Hverju máhljóði fylgir ákveðið lag og stutt saga þar sem lögð er sérstök áhersla á hvert hljóð fyrir sig. Með hverjum bókstaf fylgir tákn sem við æfum okkur með hverju sinni. Síðan er unnið með bókstarf vikunnar á fjölbreyttan hátt t.d. prenta stafinn út og börnin líma í, stafurinn bakaður, fönðrað eitthvað sem byrjar á stafnum, finna starfinn í „stafasalati“ og fleira í þeim dúr.

7.9 Stærðfræði

Við í Tröllaborg leggjum áherslu á ýmis konar bygginga-, flokkunar- og röðunarleiki til að efla stærðfræðilega hugsun. Við vinnum t.d. með *Numicon* kubba. Kubbarnir eru hannaðir með það í huga að:

- börn geti handleikið, rannsakað, tekið eftir og kannað ólíkar fyrirmyndir og mynstur,
- kenna börnum á markvissan hátt að tölur eru "meira" eða "minna" en aðrar tölur,
- börn læri að sjá tölur sem heildir,
- hjálpa börnum að "sjá" magn og koma því yfir í þekktanleg mynstur,
- ýta undir skilning barna á talnagildum og að "sjá" tengslin á milli talna.

Kubbarnir eru notaðir í hópastarfi og frjálsum leik. Þar að auki vinnur skólahópurinn með námsefnið *Sproti 1a*. Í útikennslunni eru gerðar mælingar, kannanir sem eru skráðar í súluritum og verkefni tengd formum og fjölda.

7.10 Vinátta

Við erum *Vináttu* leikskóli. Verkefnið byggir á fjórum grunngildum:

Umburðarlyndi: Að viðurkenna og skilja mikilvægi og gildi fjölbreytileikans og koma fram við alla af virðingu.

Virðing: Að viðurkenna og taka tillit til allra barnanna í hópnum, að vera öllum góður félagi og virða mismunandi háttarni annarra.

Umhyggja: Að sýna öllum börnum áhuga, samkennd, samlíðan og hjálpssemi. Að hafa skilning á stöðu annarra.

Hugrekki: Að þora að láta til sín heyra og geta sett sér mörk. Að vera hugrakkur og góður félagi sem bregst við óréttlæti.

Með verkefninu er gert ráð fyrir að þátttakendur tileinki sér þessi grunngildi og þau verði samofin öllu starfi og samskiptum í leikskólasamfélaginu. Allir eru þátttakendur í verkefninu, börn, foreldrar þeirra og starfsmenn leikskólans.

7.10.1 Vinátta - kennsluáætlun Barnaborgar 2022-2023**Áhersluatriðið er virðing**

Að viðurkenna og taka tillit til allra barna í hópnum, að vera öllum góður félagi og virða mismunandi hátterni annarra.

Þemaverkefni 29.8 – 2.9 – Stóri Blær alltaf með

Mánudagur 29.8	Þriðjudagur 30.8	Miðvikudagur 31.8	Fimmtudagur 1.9	Föstudagur 2.9
	Teiknið sjálfsmynd Mynd nr. 22	Allir eru góðir í einhverju Mynd nr. 7	Það er gott að fá nudd frá vini sínum Mynd nr. 13	Mismunandi fjölskyldur og heimili
Blær kemur í heimsókn, kynnir sig og afhendir þeim sem bangsa sem ekki eiga.	Börnin teikna sjálfsmynd og svara nokkrum spurningum. Velja einn punkt á spjaldi og ræða.	Segja frá því hverju sá sem situr við hliðana á þér er góður í. Skrá.	Allir hópar fara í eina nuddstund.	Verkefni: Börnin sýna hinum börnunum heimilið sitt á mynd og segja frá því. Síðan hengja þau myndirnar upp og tengja við kort af svæðinu.
Allir koma með mynd af heimilinu sínu, setjum það á kort af svæðinu til að sjá hvar allir búa.				

Í vináttustundum er stuðst við eftirfarandi áætlun:

SEPTEMBER	OKTÓBER	NÓVEMBER	DESEMBER
8. Nuddstund Tónlist og slökun	6. Mynd 9. Að fá ekki að vera með í leik, umræða	10. Nuddstund Tónlist og slökun	8. Nuddstund Tónlist og slökun
15. Nuddstund Tónlist og slökun	13. Mynd 2. Til hamingju með afmælið, umræða	17. Nuddstund Tónlist og slökun	15. Nuddstund Tónlist og slökun

JANÚAR	FEBRÚAR	MARS	APRÍL	MAÍ
12. Mynd 8. Fötin mín eru flottari en fötin þín, umræða	9. Mynd 12. Þegar vinir verða óvinir umræða	2. Nuddstund Tónlist og slökun	13. Mynd 27. Æ, ég meiddi mig	4. Nuddstund Tónlist og slökun
19. Nuddstund Tónlist og slökun	16. Nuddstund Tónlist og slökun	9. Mynd 14. Æ – þetta er myndin mín - umræða	27. Nuddstund Tónlist og slökun	
26. Nuddstund Tónlist og slökun	23. Nuddstund Tónlist og slökun	16. Nuddstund Tónlist og slökun		
		23. Nuddstund Tónlist og slökun		
		30. Nuddstund Tónlist og slökun		
22. Nuddstund Tónlist og slökun	20. Jól í skókassa - umræða		24. Mynd 26. Ólíkar tilfinningar Umræða	
29. Nuddstund Tónlist og slökun	27. Jól í skókassa - umræða			

7.10.2 Vinátta – Kennsluáætlun Brúsabæjar 2022-2023**Áhersluatriðið er virðing**

Að viðurkenna og taka tillit til allra barna í hópnum, að vera öllum góður félagi og virða mismunandi háttarni annarra.

- Blær kynnir sig. Ný börn fá afhenta litla vináttubangsa.
- Börnin gera sameiginleg verk saman:
  - Hvert og eitt okkar er eitt púsl af heildinni.
  - Hér er húsið mitt
- Börn, foreldrar og starfsfólk taka þátt í jól í skókassa

Í vináttustundum er stuðst við eftirfarandi áætlun:

ágúst	september	október	nóvember	desember
Þri	6 Mynd nr 2 bók, Bangsinn hennar Birnu bls. 70-85 Samvinnuverkefni	4 Mynd nr 4 Bók, Vandræðasögur	1 Mynd nr 6 Bók, Ég vel mig	6 Nudd,
Þri	13 Nudd, gula verkefnaheftið bls. 38-41 Samvinnuverkefni	11 Nudd, gula verkefnaheftið bls. 46-49	8 Nudd,	13 Mynd nr 9 Lífsgildi - Þakklæti
Þri	20 Mynd nr 3 Bók, Vinátta í leikskólanum	18 Mynd nr 5 Bók, Tilfinninga Blær	15 Mynd nr 7 Bók, Systkinabókin	
Þri 23 Mynd nr 1 Bók, Bangsinn hennar Birnu bls 50-65	27 Nudd, gula verkefnaheftið bls. 42-45	25 Nudd, gula verkefnaheftið bls. 50-51	22 Nudd,	
Þri 30 Nudd,gula verkefnaheftið bls. 34-37 Tónlist,slökun			29 Mynd nr 8 Lífsgildi - Virðing	

janúar	febrúar	mars	apríl	maí
Þri 3 Nudd	7 Mynd nr 12 Lífsgildi - Frelsi	7 Mynd nr 14	4 Mynd nr 16	2 Mynd nr 25

		Lífsgildi - Hamingja	Lífsgildi - Hugrekki	Lífsgildi - Samvinna
Pri 10 Mynd nr 10 Lífsgildi, ábyrgð	14 Nudd	14 Nudd	11 Nudd	9 Nudd
Pri 17 Nudd	21 Mynd nr 13 Lífsgildi - Friður	21 Mynd nr 15 Lífsgildi - Heiðarleiki	18 Mynd nr 23 Lífsgildi - Kærleikur	16 Mynd nr 26 Lífsgildi - Umburðarlyndi
Pri 24 Mynd nr 11 Lífsgildi, aðlögun	28 Nudd	28 Nudd	25 Nudd	23
Pri 31 Nudd				30

Umfram þeim sem unnin eru í hverju viku verða hópverkefni, t.d. „Hér er húsið mitt“, þar sem fjallað er um nærumhverfi barna. Einnig gerum við sameiginleg listaverk til að styrkja samkennd um vináttu.

7.11 Skapandi starf

Einu sinni í viku fara öll börn leikskólans í skipulagðan myndlistatíma. Þar læra þau að nota allskonar efnivið til að skapa listaverk. Þar að auki hafa börnin daglega aðgang að pappír, skærum, litum og öðrum efnivið sem örvar þau til að skapa sín eigin listaverk eftir áhugasviði hvers og eins nemanda, hvenær sem er dagsins.

Við vinnum skipulega með alls konar kubba, t.d. kennum við börnunum að byggja eftir teikningu, búa til form og ýmislegt fleira. Við notum mikið legókubba, einingakubba, burstakubba, mobilo og fleira. Einnig eflum við sögugerð meðal barnanna en þá læra þau að hver saga hefur upphaf miðju og endi.

Danskennsla verður í leikskólanum í vetur, eitt námskeið á hvorri önn. Þriggja ára og eldri taka þátt í námskeiðinu og sjá foreldrar um að borga fyrir það. Danskennsla verður í húsnæði leikskólans á báðum starfsstöðum.

7.12 Leikur

Í Tröllaborg er lögð mikil áhersla á leikinn og mest allt nám sem fram fer í leikskólanum fléttast inn í leikinn. Hugað er sérlega vel að því að börnin fái næg tækifæri til að leika sér. Leikefni leikskólans er fjölbreytt og miðar að því að börnin fái öll notið sín eftir áhugasviðum sínum og þroska. Hvert tækifæri er notað til ýmissa hreyfileikja bæði úti og inni. Hlutverkaleikur dafnar þegar börnin ná sér í hin ýmsu föt og búninga sem

leikskólinn býður upp á. Börnin verða á svipstundu mömmur, pabbar, afar, ömmur, læknar, kennarar, prinsessur og bændur svo eitthvað sé nefnt. Þegar börnin byggja úr kubbum breytast þau í verkfræðinga, smiði, arkitekta og listamenn. Spil og púsl eru mikið notuð og einbeitingin eykst sem aldrei fyrr þegar þau glíma við þau verkefni.

Leikurinn blómstrar einnig úti en þar gefast önnur leiktækifæri. Eins og gefur að skilja breytast leikir barnanna eftir árstíðum. Meðan snjókallagerðin og að renna sér í brekkum stendur upp úr í leikjum barnanna á veturna þá rísa upp sandkastalar á sumrin með tilheyrandi sandkökum frá upprennandi bakameisturum.

Það er sérstaklega hugað að því í Tröllaborg að börnunum sé gefinn góður og samfelldur tími til að leika sér og að skapa sem bestar og fjölbreyttastar leikaðstæður fyrir börnin svo margvíslegur leikur fái notið sín. Þannig fá börnin tækifæri til að þróa leik sinn og dýpka. Það sem skiptir mestu máli er að hvert barn fái að njóta sín í leik á eigin forsendum.

7.13 Samstarf milli deilda leikskólans

Samstarf milli deilda er lítið m.a. sökum fjarlægðar en má þó nefna sameiginleg danssýning í Höfðaborg eftir áramót. Í Sæluviku hafa nemendur Tröllaborgar farið saman á leiksýningu í Höfðaborg á Hofsósi en þær ferðir eru farnar eftir því hvernig aðstæður í samfélaginu eru hverju sinni. Sum árin er farið í sameiginlega vettvangsferð.

8 Samstarf leik- og grunnskóla

Samvinna við grunnskóla er mikilvægur þáttur í leikskólastarfinu. Markmiðið er að auðvelda börnunum að flytjast milli skólastiga og að nám og starf barnanna sé samfellt. Þetta bil er brúað með góðu samstarfi við Grunnskólann austan Vatna sem hefur starfsstöðvar í sömu byggðakjörnum og leikskólinn Tröllaborg. [Hér](#) má lesa nánar um samstarfssamninginn. Kennarar á báðum skólastigum leggja metnað sinn í að hafa gott samstarf sín á milli.

Markmiðið með samstarfi milli skólastigana er:

- Að skapa samfellu í skólagöngu barna frá leikskóla til grunnskóla þannig að markvisst framhald sé á kennslu og námi barnsins á milli skólastiga.
- Að minnka bilið á milli skólastiga og auðvelda börnum að hefja nám á nýju skólastigi.
- Að nýta sérstöðu skólanna og umhverfis þeirra í samstarfinu.

Gerð hefur verið sérstök námskrá fyrir þetta samstarf og eru hún aðgengileg á heimasíðu leikskólans, sjá [hér](#).

8.1 Fimm ára börnin og grunnskólinn

Elstu börn leikskólans eru í skólahóp en í skólahópi er grunnskólagangan undirbúin. Skólahópurinn fer í heimsóknir í grunnskólann og tekur þátt í kennslustund. Börnin fara einnig í íþróttir einu sinni í viku með yngstu deildinni yfir veturinn og taka þátt í ýmsu uppkomum í grunnskólanum en nánara skipulag má sjá [hér](#). Tveir til þrír elstu árgangar leikskólans eru einu sinni í viku saman í útikennslu með yngsta stigi grunnskólans.

8.2 Samráðsfundir við skólaskipti

Haldinn er skilafundur að vori eða í byrjun haustannar þar sem gerð er grein fyrir stöðu hvers nemanda áður en grunnskólaganga hefst. Skólastjórnendur leik- og grunnskóla eru ábyrgir fyrir því að til fundanna sé boðað. Fundinn sitja deildarstjóri leikskólans og væntanlegur

umsjónarkennari, sérkennslustjóri og einnig foreldrar/forráðamenn ef þurfa þykir. Skólastjórar hafa rétt til setu á fundinum.

8.3 Sameiginlegir viðburðir:

Skólarnir eru með ýmsa sameiginlega viðburði yfir skólaárið.

- Nóvemberskemmtun – Á Hólum taka þriggja til fimm ára börn þátt í Haustskemmtun Grunnskólans austan Vatna á Hólum með því að setja á svið lítið atriði og syngja eitt eða tvö lög.
- Litlu jólin á Hólum eru sameiginleg með grunnskólanum.
- Öskudagur, sameiginleg uppákoma fyrir hádegi er á Hólum þar sem öll börnin taka þátt. Á Hofsósi fer elsti árgangurinn í heimsókn í fyrirtæki ásamt yngstu deild grunnskólans.
- Sameiginleg danssýning beggja skólastiga er í Höfðaborg á Hofsósi.
- Elstu börn í leikskólanum og yngsta stig grunnskólans fara í sameiginlega gönguferð að hausti.

9 Fjölskylduþjónusta

Málefni leikskóla heyra undir Fjölskylduþjónustu Skagafjarðar og fræðslunefnd. Fræðslustjóri hefur yfirumsjón og eftirlit með faglegu starfi og rekstri leikskóla. Leikskólarnir hafa aðgang að sérfræðiþjónustu frá fræðsluskrifstofu s.s. talmeinafræðingi, þroskaþjálfara, kennsluráðgjafa, sálfræðingi.

Ef leikskólinn getur ekki leyst úr þeim frávikum sem upp koma varðandi börnin þá fer í gang ferli þar sem barni er vísað til sérfræðiþjónustu fjölskyldusviðs. Send er inn beiðni með undirskrift foreldra og leikskólustjóra.

Teymi barna er samstarfsverkefni Heilbrigðisstofnunar Norðurlands og Fjölskyldusviðs Sveitarfélagsins Skagafjarðar. Teymið hefur það að markmiði að hafa yfirsýn yfir og samræma starfsemi þjónustustofnana í þágu barna og fjölskyldna þeirra.

Trúnaðarskylda gildir um öll mál sem unnin eru í samvinnu við sérfræðinga fræðsluþjónustunnar. Reglur um meðferð persónuupplýsinga gilda um öll þau gögn sem til verða við úrvinnslu einstakra mála.

Nánari upplýsingar um fjölskylduþjónustuna má finna [hér](#).

Starfsmenn geta sótt stuðning til fræðslustjóra sem er tengiliður bæði leik- og grunnskóla.

10 Foreldrasamstarf

Leikskólinn er lögum samkvæmt fyrsta skólastigið í menntakerfinu og annast að ósk foreldra nám barna á leikskólaaldri. Foreldrar bera meginábyrgð á uppeldi barna sinna, en leikskólanám er viðbót við uppeldi foreldra, en er á engan hátt ætlað að koma í stað þess. Á þessum grundvallaratriðum byggist foreldrasamvinna. Markmiðin með foreldrasamstarfi eru að:

- rækta samvinnu og samskipti leikskólans og heimilanna,
- veita foreldrum upplýsingar um starfsemi leikskólans,
- stuðla að þátttöku foreldra í starfi leikskólans,
- veita foreldrum upplýsingar um þroska barnsins og stöðu þess í leikskólanum.

Það er mjög mikilvægt að fyrstu skrefin í upphafi leikskólagöngunnar takist mjög vel því þá er lagður hornsteinn að samstarfi foreldra og leikskóla. Leikskólinn gefur út foreldrahandbók og skólanámskrá til að auðvelda foreldrum að kynna starfsemi leikskólans. Eins og skólanámskráin þá er foreldrahandbókin öllum aðgengileg á heimasíðu leikskólans, sjá [hér](#).

Foreldrar koma og taka þátt í ýmsum uppákomum í leikskólanum s.s. nóvemberskemmtun og jólaballi á Hólum og sumarhátíð á vorin á Hofsósi.

10.1 Foreldraráð

Foreldraráð er starfandi við leikskólann samkvæmt *Lögum um leikskóla* nr. 90/2008, 11. grein. Um foreldraráð segir í lögum:

Í foreldraráði eiga samkvæmt lögum að sitja þrjú fulltrúar foreldra. Fámennum leikskóla eins og okkar er þó heimilt að sækja um undanþágu fyrir að hafa starfandi foreldraráð. Þar sem við erum lítill leikskóli á tveimur starfsstöðvum sóttum við um undanþágu að hafa aðeins tvo fulltrúa í ráðinu. Skal kosning til foreldraráðs fara fram í september eða október á ári hverju og skal kosið til eins árs í senn. Hlutverk foreldraráðs er að gefa umsagnir til leikskóla og fræðslunefndar (sbr. 2. mgr. 4. gr), um skólanámskrá og aðrar áætlanir sem varða starfsemi leikskólans.

Foreldraráð hefur umsagnarrétt um allar meiri háttar breytingar á leikskólastarfi. Æskilegt er að fulltrúar í foreldraráði séu af báðum byggðarkjörnum sem leikskólinn starfar í.

Foreldraráð er vettvangur fyrir foreldra til að fylgjast náið með því starfi sem fram fer í leikskólanum, koma hugmyndum sínum á framfæri og hafa áhrif.

Foreldraráð veturinn 2022-2023

Vala Kristín Ófeigsdóttir

Jóhann Ingi Haraldsson

10.2 Foreldrafundir

Foreldrafundir eru haldnir einu sinni á ári í september eða október. Á foreldrafundum eru gefnar margvíslegar upplýsingar um leikskólastarfið. Starf vetrarins kynnt svo og skólanámskrá leikskólans, foreldrahandbókin og aðrar áætlanir í starfsemi leikskólans. Í vetur verða sendir reglulegir upplýsingapóstar um starfið og áætlanir í starfsemi leikskólans.

10.3 Foreldrasamtöl

Deildarstjórar veita foreldrum einkasamtal tvisvar á ári og oftar ef þurfa þykir, þar sem farið er yfir stöðu og líðan barnsins í leikskólanum. Í foreldraviðtölum gefst foreldrum tækifæri til að spyrja spurninga og veita upplýsingar um barnið.

10.4 Foreldrafélög

Foreldrafélög eru starfandi við leikskólann, eitt fyrir hvora deild. Verkefni foreldrafélaganna eru margvísleg og styðja við starfið í leikskólanum. Foreldrar eru hvattir til að taka virkan þátt í starfi foreldrafélagsins. Foreldrafélögin standa fyrir ýmsum uppákomum s.s. jólaballi, bingói, öskudagsballi og vorhátíð. Stjórnir foreldrafélaga eru kosnar á aðalfundum foreldrafélaganna á hverju hausti og skipa þrjár foreldrar stjórnina.

Á Hólum er sameiginlegt foreldrafélag fyrir leik- og grunnskólann enda eru skólarnir staðsettir í sama húsnæði og mikil samvinna milli skólastiga.

10.5 Mat foreldra

Foreldrum hefur gefist kostur á að leggja mat sitt á starfsemi leikskólans í könnun sem lögð er fyrir annað hvert ár. Niðurstöður gefa kennurum leikskólans góðar vísbindingar um hvað foreldrar eru ánægðir með og hvað mætti betur fara í starfinu. Niðurstöður könnunarinnar er birt á heimasíðu leikskólans.

11 Sérstök verkefni

Leikskólinn vinnur sérstaklega að tveimur verkefnum.

11.1 Heilsueflandi leikskóli

Við erum *Heilsueflandi leikskóli*. Heilsueflandi leikskóla þarf að takast á við ýmis verkefni s.s. mataræði, hreyfingu, andlega vellíðan og fleira. Á þessu leikskólaári verður lögð áhersla á hreyfingu og sjónum okkar beint sérstaklega að jóga, skipulögðum hreyfistundum og slökun. Eftir áramót munum við vinna með nærsamfélagið okkar.

11.2 Vinátta

Árið 2017 var keypt námsefni hjá Barnaheill sem heitir *Vinátta* og er forvarnarverkefni gegn einelti. Verkefnið var þróað og mótað af *Mary Fonden og Red Barnet – Save the Children* í Danmörku og nefnist á dönsku *Fri for mobberi*. Verkefnið var tekið í notkun í Danmörku árið 2007 og sýna kannanir að einelti í leikskólum sem nota efnið hefur minnkað til muna. Forvarnaverkefnið byggir á að því að eineltið sé á ábyrgð hinna fullorðnu sem umgangast börnin daglega og hafa tækifæri til þess að fyrirbyggja einelti og ber í raun skylda til þess. Verkefnið byggir á fjórum grunngildum: **Umburðarlyndi:** Að viðurkenna og skilja mikilvægi og gildi fjölbreytileikans og koma fram við alla af virðingu.

Virðing: Að viðurkenna og taka tillit til allra barnanna í hópnum, að vera öllum góður félagi og virða mismunandi háttarni annarra.

Umhyggja: Að sýna öllum börnum áhuga, samkennd, samlíðan og hjálpssemi. Að hafa skilning á stöðu annarra.

Hugrekki: Að þora að láta til sín heyra og geta sett sér mörk. Að vera hugrakkur og góður félagi sem bregst við óréttlæti.

Með verkefninu er gert ráð fyrir að þátttakendur tileinki sér þessi grunngildi og þau verði samofin öllu starfi og samskiptum í leikskólasamfélaginu. Allir eru þátttakendur í verkefninu, börn, foreldrar þeirra og starfsmenn leikskólans.

12 Innra mat – Hversu góður er leikskólinn okkar

Samkvæmt *Lögum um leikskóla* nr. 90/2008 ber sérhverjum leikskóla að móta aðferðir til að meta uppeldisstarf, stjórnunarhætti og samskipti innan leikskólans og utan. Mat á leikskólastarfi er skipt í innra mat og ytra mat. Innra mat er framkvæmt af starfsmönnum og foreldrum leikskólans en ytra mat af Sveitarfélaginu eða Menntamálaráðuneytinu.

Í leikskólanum Tröllaborg er lögð áhersla á að meta alla þætti skólastarfsins kerfisbundið. Matið er unnið skv. skoskri sjálfsmatsaðferð sem kallast *How good is our early learning and childcare?* og gefin var út í Skotlandi árið 2016. Starfsmenn Fræðsluþjónustu Skagafjarðar þýddu aðferðina yfir á íslensku og nefnist hún *Hversu góður er leikskólinn okkar?* Íslenska þýðingin var gefin út í september 2017. Innleiðing á aðferðinni hófst á haustþingi starfsmanna leikskólanna í Skagafirði í byrjun október sl. Um árabíl notaði skólinn matsaðferðina *Barnið í brennidepli* sem var forveri þessarar nýju útgáfu, en byggir á sömu hugmyndafræði. Áætlun um innra mat er sett fram til þriggja ára í senn. Matsaðferðin er bæði samstarfsmiðuð og umbótamiðuð. Gert er ráð fyrir þátttöku allra starfsmanna í matinu eftir því sem við á.

Í meðfylgjandi töflu má sjá yfirlit yfir matsþætti skv. sjálfsmatsaðferðinni *Hversu góður er leikskólinn okkar?*, sem ráðgert er að leggja fyrir til mats og umbóta á næstu þremur árum. Lykilþættirnir þrír úr efninu eru auðkenndir með fjólubláum, bláum og grænum lit. Jafnframt er hægt að sjá yfirlit yfir hvenær kannanir Skólapúlsins eru lagðar fyrir svo og hvenær ráðgert er að skýrslur um skólastarf séu birtar.

Áætlun um sjálfsmat 2021-2024

Skólaár	2022-2023	2023-2024	2021-2022
Haustönn			
	gg. 3.3 Sköpun og leikni/færni	gg. 2.7 Samstarf	gg. 3.2 Þroski og framfarir leikskólabarna
	gg. 1.4 Forysta og starfsmannastjórnun	gg. 2.1 Vernd barna	gg. 2.3 Nám, kennsla og mat
	gg. 1.5 Verklag sem stuðlar að sanngirni	gg. 2.4 Einstaklingsmiðun	gg. 2.5 Þátttaka fjölskyldna í leikskólastarfi
		gg. 4.1 Mötuneyti	gg. 4.2 fagmennska kennara
Vorönn			
	gg. 2.2 Skólanámskrá	gg. 1.3 Breytingastjórnun	gg. 1.2 Forysta í leikskólastarfi
	gg. 2.6 Samfella í skólastarfi	gg. 3.1 Velferð, jafnrétti og skóli án aðgreiningar	gg. 1.1 Umbótamiðað sjálfsmat
	Mat nemenda - rýnihópaviðtöl	Mat nemenda - rýnihópaviðtöl	Mat nemenda - rýnihópaviðtöl
febrúar		Starfsmannakönnun Skólapúlsins	
mars	Foreldrakönnun Skólapúlsins		Foreldrakönnun Skólapúlsins

Skýrslur birtar

September	Sjálfsmatsskýrsla	Sjálfsmatsskýrsla	Sjálfsmatsskýrsla
Október	Starfsáætlun	Starfsáætlun	Starfsáætlun

12.1 Kannanir – Skólapúlsinn

Allir leikskólar í Skagafirði eru þátttakendur í Skólapúlsinum auk grunnskólanna í Skagafirði. Vefkerfi Skólapúlsins hýsir bæði verkefni Skólapúlsins og verkefni Skólavogarinnar. Skólavogin er tæki sem mörg sveitarfélög nýta, þ.á.m. Sveitarfélagið Skagafjörður. Kerfið heldur m.a.

utan um ýmsar rekstrarupplýsingar um skólastarfið og skilar m.a. samanburði á viðhorfi foreldra/forsjáraðila og starfsmanna í leikskólum við aðra leikskóla landsins í gegnum kannanir Skólapúlsins. Á vef Skólapúlsins má nálgast nánari upplýsingar um aðferðafræðilegar aðferðir vefkerfisins, sjá [hér](#).

13 Ýmsar áætlanir

Í leikskólanum Tröllaborg eru gerðar ýmsar öryggisáætlanir s.s. vegna flensufaraldurs, eineltis, jafnréttis, óveðurs og mengunar. Allar þessar áætlanir eru aðgengilegar á heimasíðu Tröllaborgar.

- Áfallaáætlun, sjá [hér](#)
- Áætlun vegna mengunar, sjá [hér](#)
- Eineltisáætlun, sjá [hér](#)
- Jafnréttisáætlun, sjá [hér](#)
- Móttaka nýbúa, sjá [hér](#)
- Óveðursáætlun, sjá [hér](#)
- Viðbragsáætlun vegna innflúensufaraldurs, sjá [hér](#)
- Rýmingaráætlanir: [Hofsós](#), [Hólar](#)

14 Fylgiskjöl

Fylgiskjal 1: Umsögn foreldraráðs

Fylgiskjal 2: Skóladagatal

15 Umsögn foreldraráðs:

Starfsáætlun Tröllaborgar inniheldur greinargóða lýsingu á innra- og ytra umhverfi leikskólans jafnt sem allri þeirri starfsemi sem þar fer fram. Foreldraráð lýsir ánægju sinni með þá áherslu sem lögð er á óformlegt lestrarnám og stærðfræði í daglegu starfi leikskólans sem stuðlar að því að börnin eru betur undirbúin fyrir nám á grunnskólastigi þegar þar að kemur. Þá bindur foreldraráð miklar vonir við Vináttuverkefnið sem er vel til þess fallið að vinna gegn fordómum og einelti. Við teljum aukna áherslu á Tákni með tali (TMT) jóga og slökun vera mjög af hinu góða. Í starfsáætluninni er öflug og metnaðarfull símenntunaráætlun fyrir starfsfólk sem staðfestir áhersluna sem lögð er á faglegt starf og starfsþróun.

Jafnframt lýsir foreldraráð ánægju sinni yfir því að Tröllaborg sé Heilsueflandi leikskóli og að lögð sé eins mikil áhersla á umhverfismennt, útikennslu og almenna útiveru og raun ber vitni. Að því sögðu, hvetjum við til þess að sú aðstaða sem býðst til hreyfingar innandyra sé nýtt, t.d. íþróttasalurinn í Höfðaborg á Hofsósi. Eins gæti verið ráðlegt að útskýra einveru stuttlega í starfsáætlun eða vísa í upplýsingar um hana á heimasíðu.

Forgangsröðun viðhaldsverkefna er vel rökstudd og mikilvægt að farið verði sem skjóttast í þau verkefni sem merkt er við sem afar áriðandi!

Hólar: Foreldraráð ítrekar að huga þurfi vel að aðgengismálum. Einnig er brýnt að skipta um útidyratur í anddyri leikskólans. Einnig þarf að bæta hljóðvist í alrými leikskólans en þar myndast mikill hávaði. Í viðhaldslista eru nefnd fleiri áriðandi verkefni sem sum hver hafa setið á hakanum svo árum skiptir! Mikilvægt er að fara sem fyrst í þessi verkefni.

Hofsós: Hvað starfsstöðina á Hofsósi varðar, þá er frábært að þar sé komið malbikað bílastæði en við viljum minna á mikilvægi þess að hafa góða lýsingu þar og vonumst til að það verkefni verði framkvæmt sem fyrst.

Því miður virðist draga úr samstarfi á milli starfsstöðva Tröllaborgar á milli ára og má ætla að covid hafi þar átt í hlut en það fer þá vonandi að breytast til baka. Í kennsluáætlun SMT er talað um SMT daginn á Hólum og athugandi hvort Hofsós vilji halda sambærilegan dag hátíðlegan.

Foreldraráð gerir athugasemd við opnunartíma á Hofsósi en hann er aðeins þrengri en á Hólum eða 8-16. Þetta skapar vandamál fyrir foreldra sem eru bundnir við vinnu frá 8-16 þar sem að börnin eiga að vera komin út af leikskólanum klukkan 16:00. Við óskum því eftir því að notkunarþörf verði skoðuð til þess að athuga hvort foreldrar myndu nýta sér lengri vistunartíma.

Samband íslenskra sveitarfélaga

Skóladagatal 2022 - 2023

Nafn skóla: **Leikskólinn Tröllaborg**

Sumarfrí 3. júlí - 7. ágúst 2023

Starfsmannafundur haldnir kl. 16:25-18:25. Deildarfundir á Höllum kl. 16:20-17:20. Deildarfundir á Hofsi kl. 16:05-17:05

ÁGÚST	SEPTEMBER	OKTÓBER	NÓVEMBER	DESEMBER	JANÚAR	FEBRÚAR	MARS	APRÍL	MAÍ	JÚNÍ
1 M Frídagur verslunarnema	1 F	1 L	1 Þ	1 F Fulveldisdagurinn	1 S Nýársdagur	1 M	1 M	1 L	1 M Varkalyfisdagurinn	1 F
2 Þ Sumarfrí	2 F	2 S	2 M	2 F	2 M Starfsdagur	2 F	2 F	2 S Þrímasunnudagur	2 Þ	2 F
3 M Sumarfrí	3 L	3 M	3 F Starfsdagur	3 L	3 Þ	3 F	3 F	3 M	3 M	3 L
4 F Sumarfrí	4 S	4 Þ	4 F	4 S	4 M	4 L	4 L	4 Þ	4 F	4 S Sjónarnadagurinn
5 F Sumarfrí	5 M	5 M	5 L	5 M	5 F	5 S	5 S	5 M	5 F	5 M
6 L	6 Þ	6 F	6 S	6 Þ	6 F Brattindinn	6 M Dagur leikskólans	6 M	6 F Skítdagur	6 L	6 Þ
7 S	7 M	7 F	7 M	7 M	7 L	7 Þ Dagur trúlistarskólans	7 Þ	7 F Fosturdagurinn langi	7 S	7 M
8 M Leikskólinn opnar kl 12:00	8 F Dagur læsis	8 L	8 Þ Baráttudagur gegn einelti	8 F	8 S	8 M	8 M	8 L	8 M	8 F
9 Þ	9 F	9 S	9 M	9 F	9 M	9 F	9 F	9 S Þlékadagur	9 Þ	9 F
10 M	10 L	10 M	10 F	10 L	10 Þ	10 F	10 F	10 M Annar í þöskum	10 M	10 L
11 F	11 S	11 Þ	11 F	11 S	11 M	11 L Dagur íslenska táknaðans	11 L	11 Þ	11 F	11 S
12 F	12 M	12 M	12 L	12 M	12 F	12 S	12 S	12 M	12 F	12 M
13 L	13 Þ	13 F	13 S	13 Þ	13 F	13 M	13 M	13 F	13 L	13 Þ
14 S	14 M	14 F	14 M	14 M	14 L	14 Þ	14 Þ Dagur starfshæðinnar	14 F	14 S	14 M
15 M	15 F	15 L	15 Þ	15 F	15 S	15 M	15 M	15 L	15 M	15 F
16 Þ Fríðisdagur í Varmahöfð Starfsdagur	16 F Dagur íslenskrar náttúru	16 S	16 M Dagur íslenskrar tungu	16 F	16 M	16 F	16 F	16 S	16 Þ	16 F
17 M	17 L	17 M	17 F	17 L	17 Þ	17 F	17 F	17 M	17 M	17 L Lyfvelddisdagurinn
18 F	18 S	18 Þ	18 F	18 S	18 M	18 L	18 L	18 Þ	18 F Úppelgningardagur	18 S
19 F	19 M	19 M	19 L	19 M	19 F	19 S Korudagur	19 S	19 M	19 F Lokað v. starfsmannafundi	19 M
20 L	20 Þ	20 F	20 S Dagur mannféllda barna	20 Þ Lílu jólin	20 F Bónisdagur	20 M Boludagur	20 M	20 F Sumardagurinn fyrsti	20 L	20 Þ
21 S	21 M	21 F	21 M	21 M	21 L	21 Þ Sprengidagur	21 Þ	21 F	21 S	21 M
22 M	22 F	22 L Fyrsti vetrardagur	22 Þ	22 F Þorlákmesseja Lokað v. dekkarfunða	22 S	22 M Óskudagur	22 M	22 L	22 M	22 F
23 Þ	23 F	23 S	23 M	23 F Aftlangdagur jóla	23 M	23 F	23 F	23 S	23 Þ	23 F
24 M	24 L	24 M	24 F	24 L Jóladagur	24 Þ	24 F Lokað v. starfsmannafunda	24 F	24 M	24 M	24 L
25 F	25 S	25 Þ	25 F	25 S Jóladagur	25 M	25 L	25 L	25 Þ	25 F	25 S
26 F	26 M Evrópski tungumáladagurinn	26 M	26 L	26 M Annar í þöskum	26 F	26 S	26 S	26 M	26 F	26 M
27 L	27 Þ	27 F	27 S	27 Þ	27 F	27 M Starfsdagur	27 M	27 F	27 L	27 Þ
28 S	28 M	28 F	28 M	28 M	28 L	28 Þ	28 Þ	28 F	28 S Hvítasunnudagur	28 M
29 M	29 F	29 L	29 Þ	29 F	29 S			29 M	29 M Annar í Hvítasunu	29 F
30 Þ	30 F Hæðing leikskólans Starfsdagur	30 S	30 M	30 F	30 M			30 S	30 Þ Útakrifi 5 ára barna	30 F
31 M		31 M		31 L Gamliársdagur	31 Þ				31 M	

Samkvæmt kjarasamningi sveitarfélaga við Kennarasambands Íslands skulu skóladagar nemenda vera 180 á tímabilinu 20. ágúst til 10. júní. Sérstakir starfsdagur kennara á starfstíma nemenda eru fimm og skulu ákveðnir af skólastjóra í samráði við kennara og með hliðsjón af kjarasamningum. Starfsdagur kennara utan starfstíma nemenda eru 8.